

STAND IN HET WATER 2020

VERDUURZAMING IN DE NEDERLANDSE
VISSERIJ IN KAART GEBRACHT

Lees rapport [→](#)

VOORWOORD

Een rapport kan maar beperkt recht doen aan de werkelijkheid, zeker als het gaat om complexe zaken als verduurzaming in de visserij. Er spelen vele uitdagingen op het water, waarvan een deel binnen het MSC-programma kan worden aangepakt. Dit rapport dekt alleen verduurzaming binnen ons bereik, en dan zo goed als de methodiek, tekst en getallen dit kunnen vatten. Voorop staat dat het MSC-programma alleen kan bijdragen aan het tegengaan van overbevissing en beschermen van de onderwaterwereld door de betrokkenheid van en afspraken tussen vissers, wetenschappers en NGO's. Dit rapport brengt hun gezamenlijke inspanningen en geboekte vooruitgang in beeld en is een uiting van onze erkenning voor hun voortdurende inzet.

Colofon

Januari 2021

Uitgave en copyright:

Marine Stewardship Council (MSC),
Leeghwaterplein 45, 2521 DB Den Haag
+31 70 360 5979, www.msc.org/nl/

INLEIDING

Voor u ligt “Stand in het water 2020”, een rapportage over verduurzaming in de Nederlandse visserij. Na twee analyses van de certificeringsstatus van visproducten in de schappen van Nederlandse supermarkten in 2018 en 2019, is het tijd voor een voortgangsrapport over de visserij. Daarbij zoomen we niet in op individuele visserijen, maar kijken we naar de ontwikkelingen in de Nederlandse visserij als geheel.

Allereerst kijken we naar MSC’s mondiale missie en welk deel van de wereldwijde vangst betrokken is in het vrijwillige MSC-programma. Dan zoomen we in op de Nederlandse rol hierin, en geven we een overzicht van de vissoorten waar Nederlandse visserijen binnen het MSC-programma op vissen. Vervolgens vatten we van de 125 auditrapporten uit de afgelopen 15 jaar een aantal kernzaken samen. We schetsen het patroon in de gemiddelde scores die onafhankelijke auditors hebben bepaald. Ook laten we zien hoeveel en welke soort bovenwettelijke verbeteringen de visserijen opgelegd hebben gekregen om in aanmerking te komen en te blijven voor het MSC-predicaat. We geven aan hoeveel van deze condities al zijn doorgevoerd, en welke nog in uitvoering zijn. Tenslotte benoemen we geconsulteerde wetenschappers en natuurorganisaties, evenals de onderwerpen die zij tijdens visserijbeoordelingen hebben geagendeerd. Alle data en informatie gebruikt voor dit rapport is publiek beschikbaar.

De analyses monden uit in drie kern conclusies.

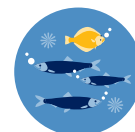
Ten eerste neemt, na gestage stijging over de jaren, nu zo’n 80% van de Nederlandse visserij deel in het MSC-programma, zowel gemeten in aantal schepen als in het volume aangelande vis in 2019. Daarbij kampt een groeiend deel met een tijdelijke schorsing.

80%

VAN DE NEDERLANDSE
VISSERIJ NEEMT DEEL
IN HET MSC-PROGRAMMA

Ten tweede tonen de resultaten de focus in het programma op continue verbetering. Circa 50% van de ruim honderd verbeterplannen die als voorwaarde van certificering aan de visserijen zijn gesteld, is al uitgevoerd. De andere helft van deze zogenaamde condities is nog in uitvoering. De meeste condities gaan over de status van een visbestand, ter voorkomen van overbevissing (P1 van de drie Principes van de MSC Standaard), en over het minimaliseren van impact op het bredere mariene ecosysteem (P2). Een kleiner deel gaat over verbeteringen in management van de visserij, inclusief naleving en controle (P3). De vereiste acties zijn voornamelijk gericht op technische aanpassingen (zoals vistuig aanpassen), het aanleveren van informatie (zoals een vangstprofiel) en het meten en verminderen van impact op bedreigde mariene soorten en gebieden. De verbeterplannen moeten succesvol worden doorgevoerd binnen de afgesproken tijdslijn, willen de visserijen gecertificeerd blijven.

50%

VAN DE RUIM HONDERD
VERBETERPLANNEN
IS AL UITGEVOERD

Tenslotte toont de analyse dat wetenschappers en natuurorganisaties sinds het eerste assessment in 2006 actief input leveren aan de beoordelingen. In circa 90% van de beoordelingen nam een van beider stakeholders deel en in meer dan de helft van die audits vertegenwoordigers uit beide groepen. De inbreng van betrokken natuurorganisaties is veelzijdig maar de meeste focus ligt op ecosysteem impact (P2) en specifiek op het beschermen van habitats. Door hun deelname en inbreng in de beoordelingstrajecten, dragen deze stakeholders actief bij aan verduurzaming in de visserij.

90%

VAN DE BEOORDELINGEN OMVAT
INPUT VAN WETENSCHAPPERS
EN/OF NGOS

INHOUD

MSC's mondiale missie

pag 5.

Nederlandse visserij
en MSC certificaten

pag 6.

Visgronden en
onderwaternatuur

pag 10.

Scores en condities

pag 13.

Stakeholder input

pag 18.

Discussie

pag 20.

Annex pag 25.

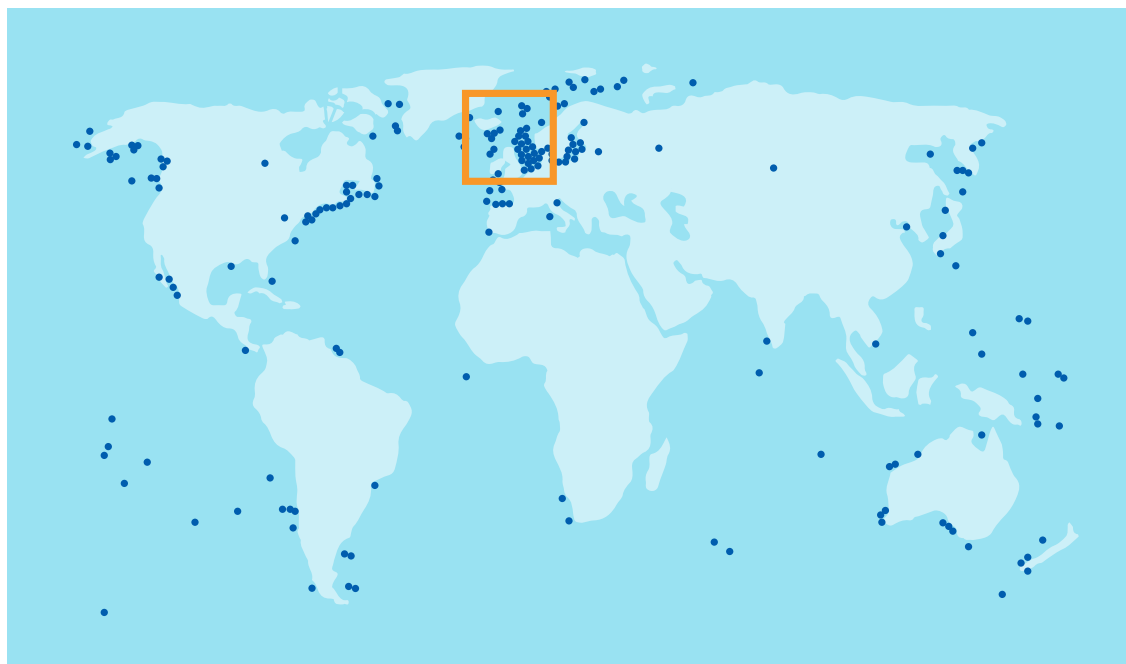

MSC'S MONDIALE MISSIE

Marine Stewardship Council (MSC) werkt aan gezonde oceanen vol leven, en het veiligstellen van visproducten voor deze en toekomstige generaties. Onze organisatie werkt aan dit doel via verduurzaming van de visserijketen, door het belonen van duurzame visserijen en het voor de consument herkenbaar maken van visproducten afkomstig uit duurzame visserijen, middels het blauwe MSC-keurmerk. Daarbij hebben we onszelf het doel gesteld dat in 2020 zo'n 20% van de wilde mariene visvangst is gecertificeerd, wordt getoetst of is betrokken bij ons overgangsprogramma. Dat doel is min of meer gehaald: op 1 oktober 2020 werd vastgesteld dat 17,4% betrokken was in het MSC-programma, en nog eens 8% in ons overgangsprogramma¹. Voor 2030 streven we ernaar het totaal te verhogen tot 30% van de wereldwijde mariene vangst.

Eind 2020 zitten er wereldwijd zo'n 400 visserijen in het MSC-programma, met stippen op onderstaande kaart aangegeven. Hiervan zijn er 11 van, of in samenwerking met, Nederlandse vissers (actief in het oranje kader). Samen zijn de Nederlandse MSC-certificaten goed voor ongeveer 2% van de totale wereldwijd gecertificeerde vangsten (2019 data). Hoewel bescheiden in aandeel, dragen zij dus zeker bij aan de mondiale doelen van MSC.

30% | VAN DE WERELDWIJDE VISVANGST IN HET MSC-PROGRAMMA IS ONS DOEL VOOR 2030

Bijdragen aan de VN Sustainable Development Goals

Het MSC-programma strijdt tegen overbevissing. Nog altijd wordt volgens de FAO 34,2% van de visbestanden wereldwijd overbevist. Dit is ook onderwerp van één van de 17 Sustainable Development Goals van de VN: SDG14 "leven onder water". Het MSC-programma is door de VN erkend als indicator voor duurzaam beheer van visserijen. Met andere woorden: MSC gecertificeerde visserijen dragen bij aan het realiseren van SDG14. Indirect draagt het MSC-programma ook bij aan het bestrijden van honger (SDG2), aan economische groei (SDG8), duurzame consumptie en productie (SDG12) en aan het versterken van wereldwijde partnerschappen voor duurzame ontwikkeling (SDG17).

¹ De genoemde 17,4% is een optelsom van 15% gecertificeerd, plus 1,2% gecertificeerd maar tijdelijk geschorst, plus 1,2% die nog in het beoordelingstraject zitten.

NEDERLANDSE VISSERIJ EN MSC-CERTIFICATEN

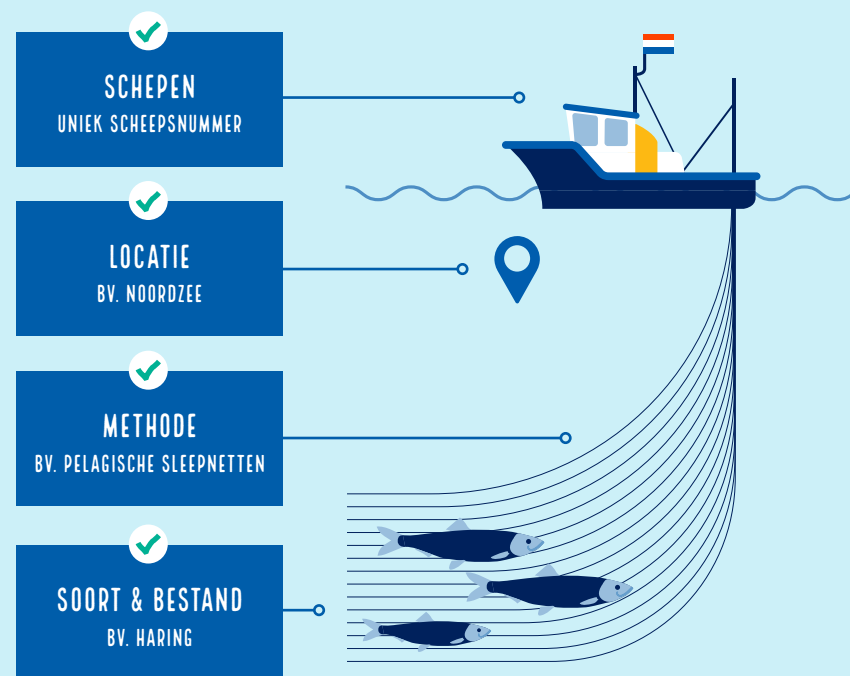
De Nederlandse visserijsector bestaat uit kustvisserij op bijvoorbeeld schaal- en schelpdieren, de bodem- ofwel demersale visserij in de Noordzee op bijvoorbeeld tong en schol, en de pelagische diepzeevisserij op o.a. haring en makreel. In dit rapport zoomen we niet in op individuele visserijen, maar blijven we kijken naar de prestaties van de totale vloot (onder de Nederlandse vlag)².

In totaal bestond de vloot in 2019 uit ongeveer 600 vaartuigen, waarvan het grootste deel bestond uit kotters (290) en kleine zeevisserij (234)³. De totale hoeveelheid vis die dat jaar in Nederland werd aangeland, kwam uit op 319.036 ton (319 mln. kg), waarvan zo'n driekwart bestond uit pelagische soorten⁴.

Wat is een 'visserij' bij MSC?

Om te beoordelen of een vis duurzaam gevangen is, moet niet alleen naar de doelsoort gekeken worden, maar ook naar waar ze gevangen is en op welke manier. Een gecertificeerde visserij is dan ook altijd een combinatie van die factoren, wat betekent dat bijvoorbeeld haring niet zelf als gehele soort gecertificeerd is, maar alleen het blauwe MSC-keurmerk kan dragen als op de afgebakende plek en met het goedgekeurde tuig wordt gevestigd door een schip dat bij een certificaat is aangesloten. Een visserij kan uit een groep lokale vissers bestaan, of een grote internationale samenwerking zijn – zolang er maar sprake is van gezamenlijk beheer.

Deel uitmaken van een MSC-certificaat betekent dat de visser vangsten die volgens de spelregels van dat certificaat zijn gevangen, als MSC gecertificeerd mag aanlanden. Het staat ze vrij om ook ergens anders te vissen, of bijvoorbeeld met een ander tuig dat niet onder de gecertificeerde scope valt, en die vangsten als niet-gecertificeerd aan te voeren. MSC's Traceerbaarheidsstandaard zorgt ervoor dat er in de gehele aanvoer- en verwerkingsketen geen vermenging is van gecertificeerd en niet-gecertificeerde vangst.

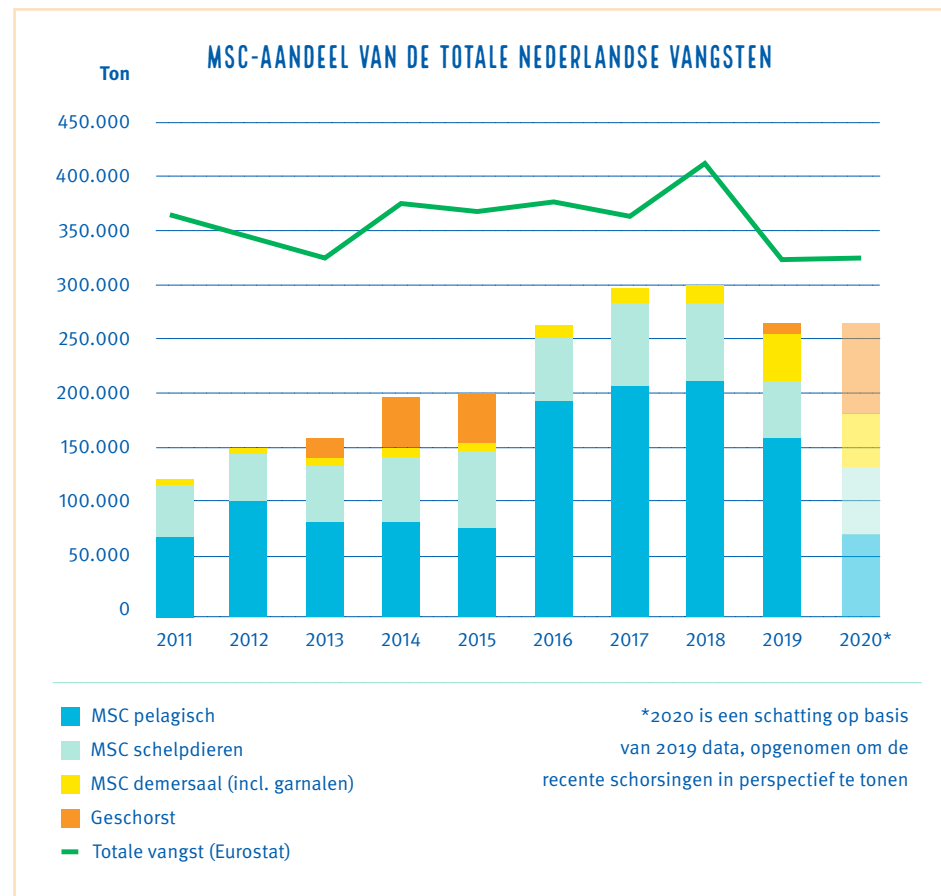
² Meerdere Nederlandse visserijbedrijven bezitten ook schepen die onder een andere vlagstaat varen, vaak via dochterondernemingen in andere landen. Deze worden niet meegenomen in dit rapport.

³ Bron: agrimatie.nl

⁴ Bron: Eurostat

Eind 2020 vallen zo'n 475 van de Nederlandse schepen onder een MSC-certificaat, ongeveer 80% van de vloot. In meerdere gevallen, bijvoorbeeld Noordzee haring of Noordzee garnalen, wordt binnen één certificaat samengewerkt met vissers uit andere landen; zij vissen op dezelfde soort in dezelfde gebieden, dus hebben de impact van die visserij samen laten beoordelen en certificeren. Op sommige bestanden, zoals schol en tong, zijn ook vissers actief die zich niet hebben aangesloten in een certificaat, omdat ze bijvoorbeeld een andere vismethode gebruiken. Er spelen allerlei factoren mee in de keuze voor MSC-certificering, waarvan vraag uit de markt natuurlijk een belangrijke is. Doordat de vraag naar MSC-gecertificeerde vis wereldwijd sterk groeit, stijgt ook het aandeel MSC-gecertificeerde vangst, ook door Nederlandse vissers.

De grafiek hiernaast toont het MSC-aandeel (balken) van de totale Nederlandse vangsten (lijn). De totale vangst fluctueert van nature, en het aandeel MSC-gecertificeerde vangst is gestaag gestegen. Van de ruim 319.000 ton in Nederland aangelande vis in 2019, kwam zo'n 83% uit visserijen betrokken in het MSC-programma, waarvan 2% uit geschorste makreel, kabeljauw en wijting visserijen. Per 30 december 2020 is dat laatste getal flink gestegen naar een geschatte 27%⁵, door de nieuwe schorsingen van Atlantisch-Scandinavische haring en van blauwe wijting (lees meer in de tekst box op de volgende pagina). De tijdelijk geschorste visserijen werken aan actieplannen: als die worden uitgevoerd kan de schorsing opgeheven en hun certificering weer actief worden. Dat was ook de gang van zaken bij een eerdere schorsing van de makreel visserij tussen 2012 en 2015, zoals in de grafiek hieronder te zien in de grijze delen in die jaren en de sprong in 2016 na terugtrekking van de visserij.

⁵ Dit op basis van dezelfde vangstverdeling als in 2019, aangezien er nog geen vangstdata voor 2020 beschikbaar is ten tijde van dit schrijven.

MSC-STATUS VAN DE NEDERLANDSE VISSERIJEN

Op de volgende pagina staan, per doelsoort, de MSC-certificaten van Nederlandse visserijen en van visserijen waarin Nederlanders samenwerken met vissers uit andere landen. Eind 2020 vallen er 20 verschillende vissoorten onder de Nederlandse certificaten. Dit betekent niet dat alle vangst op die soort beoordeeld en gecertificeerd is, zoals uitgelegd in het tekstkader op p6. In de Annex staat meer detail per certificaat, en al deze visserijen, hun actuele status en de rapporten van de onafhankelijke auditors zijn publiek toegankelijk via onze online database genaamd “Track a Fishery”: <https://fisheries.msc.org/en/fisheries/>.

Klimaatverandering en schorsing van enkele pelagische visserijen

Door verandering van het klimaat op aarde treden ook allerlei veranderingen op in de oceanen, met consequenties voor mariene natuur. Opname van CO₂ in de oceanen maakt het water zuurder. Naarmate die verzuring toeneemt, wordt het voor mariene fauna lastiger om kalkstructuren te bouwen, zoals plankton, koraal, skeletten, schalen en schelpen. Ook kan op termijn de warme golfstroom tot stilstand komen, waardoor de afvoer van koolstof naar dieper water wegvalt, en de aanvoer van warm water naar de Noord Atlantische Oceaan en de Noordzee zal eindigen. Op dit moment is een ander gevolg meetbaar, namelijk de opwarming van het zeewater voor Europese kusten. Visbestanden lijken hierdoor in Noordelijke richting op te schuiven. Vissers in de Noordzee merken dat al enige tijd in toenemende vangst van inktvis. Maar ook pelagische soorten als makreel en Atlantisch-Scandinavische haring schuiven naar het noorden. Daarbij houden ze geen rekening met landsgrenzen, de economische zones van kuststaten of bestaande quota-afspraken. Gevolg is dat kuststaten opnieuw willen onderhandelen over het aandeel in de vangsten waar ze recht op menen te hebben. Dit is een van de redenen waarom de EU, het VK, Faeröer, Noorwegen, IJsland, Rusland en Groenland er niet in slagen om onderlinge overeenstemming te bereiken over het verdelen van de quota op deze drie soorten. Het gevolg is een tijdelijke schorsing van de MSC-certificaten van deze visserijen, met de opdracht aan de kuststaten om hiervoor zo snel mogelijk een oplossing te vinden.

MSC-STATUS VAN DE NEDERLANDSE VISSERIJEN

PELAGISCH

NOORDZEE HARING

Certificaat:
[PFA, SPSG, SPFPPO, DFPO and DPPO North Sea Herring](#)

MAKREEL (GESCHORST)

Certificaat:
[MINSAs North East Atlantic mackerel](#)

ATLANTISCH-SCANDINAVISCHE HARING (GESCHORST)

Certificaat:
[SPSG, DPPO, PFA, SPFPPO & KFO Atlanto-Scandian purse seine and pelagic trawl herring](#)

BLAUWE WIJTING (GESCHORST)

Certificaat:
[PFA, DPPO, KFO, SPSG & Compagnie des Pêches St Malo Northeast Atlantic blue whiting Pelagic Trawl](#)

DEMERSAAL

NOORDZEE GARNALEN

Certificaat:
[North Sea Brown Shrimp](#)

SCHOL (TWIN-RIG)

Certificaat:
[Ekofish Group and Osprey Trawler North Sea Twin-rigged Plaice](#)

GEMENGDE BODEM VISSERIJ* (DEELS GESCHORST)

Certificaat:
[JDF, Joint Demersal Fisheries in the North Sea and adjacent waters](#)

TERUGGETROKKEN

TONG (STAANDWAND) (TERUGGETROKKEN)

⊗ **Certificaat:**
[CVO sole gillnet](#)

ZEEBAARS (TERUGGETROKKEN)

⊗ **Certificaat:**
[Dutch rod and line fishery for sea bass](#)

SCHELPDIEREN

MOSSELEN

Certificaat:
[Netherlands blue shell mussel \(translocation, bottom & cultured\) fishery](#)

KOKKELS

Certificaat:
[OHV Dutch Waddenzee and Oosterschelde Hand Raked cockle](#)

MESHEFTEN

Certificaat:
[DFA Dutch North Sea Ensis](#)

OESTERS

Certificaat:
[Dutch oyster association oyster](#)

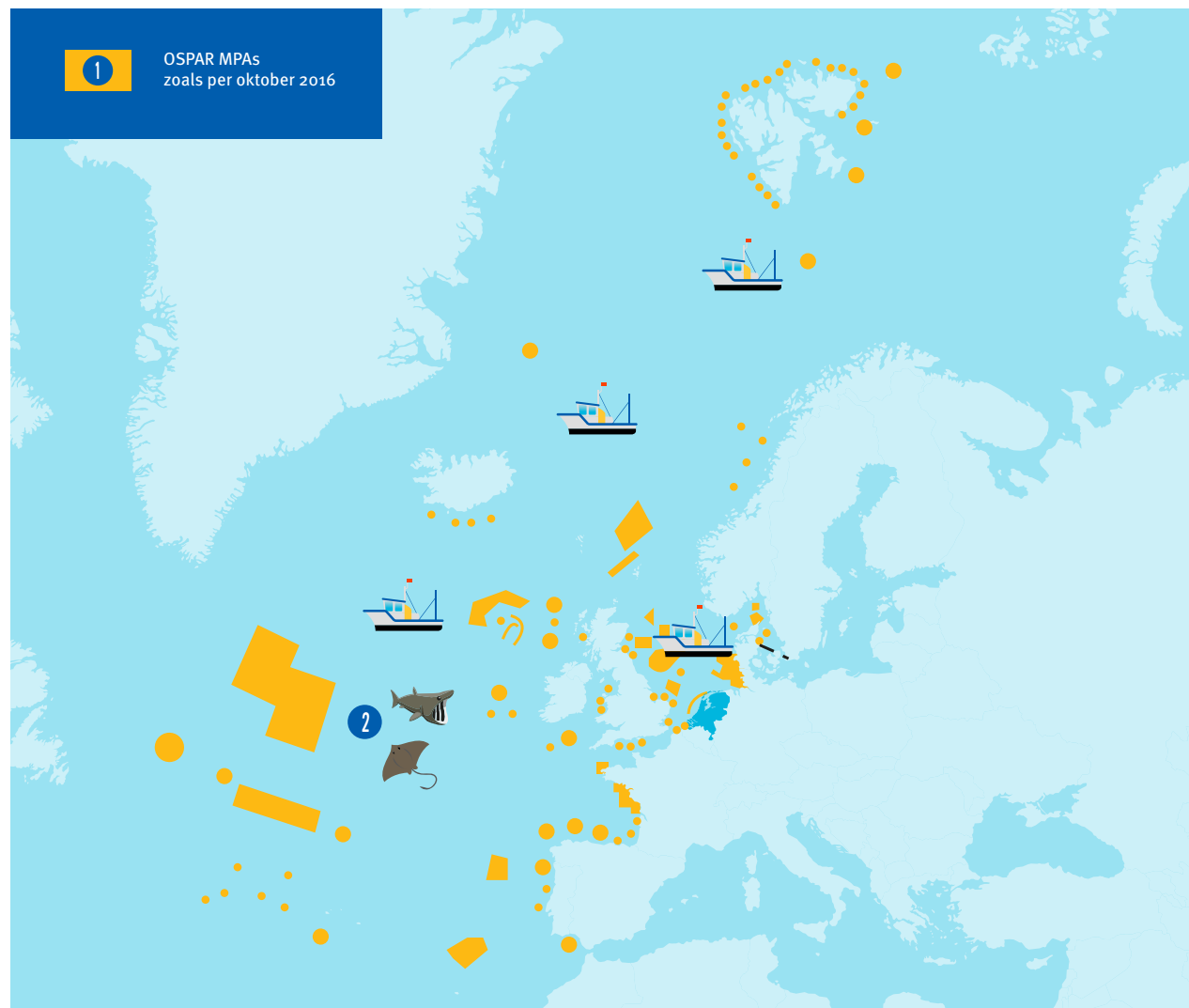
schol, tong, leng, schartong, schelvis, heek, torsk, Noorse kreeftjes, Noordse garnaal, kabeljauw, wijting* (*: geschorst).

VISGRONDEN EN ONDERWATERNATUUR

De kaart hiernaast toont grofweg het gebied waar de MSC-certificaten van of met Nederlandse vissers actief zijn. Op deze en de volgende pagina's worden enkele bijzondere natuurelementen uitgelicht, maar dit is zeker geen volledig overzicht. De voorbeelden zijn factoren waar in de beoordelingen van de visserijen op wordt gelet door de auditors. Er moet genoeg bekend zijn over de impacts van de visserij activiteit om zeker te stellen dat er geen onherstelbare schade aan die natuurlijke elementen ontstaat.

Noordoost Atlantische oceaan

- 1 Het OSPAR-netwerk van beschermde gebieden ("marine protected areas" of MPA's) heeft als doel de zee te beschermen tegen schadelijke gevolgen van menselijke activiteiten, waaronder visserij. Deze gebieden kennen elk specifieke maatregelen voor het beschermen van bepaalde waardevolle soorten, habitats, ecosystemen of ecologische processen.
- 2 Diverse soorten roggen en haaien in Noordoosten Atlantische Oceaan zijn beschermd en mogen niet bevestigd worden.

Noordzee

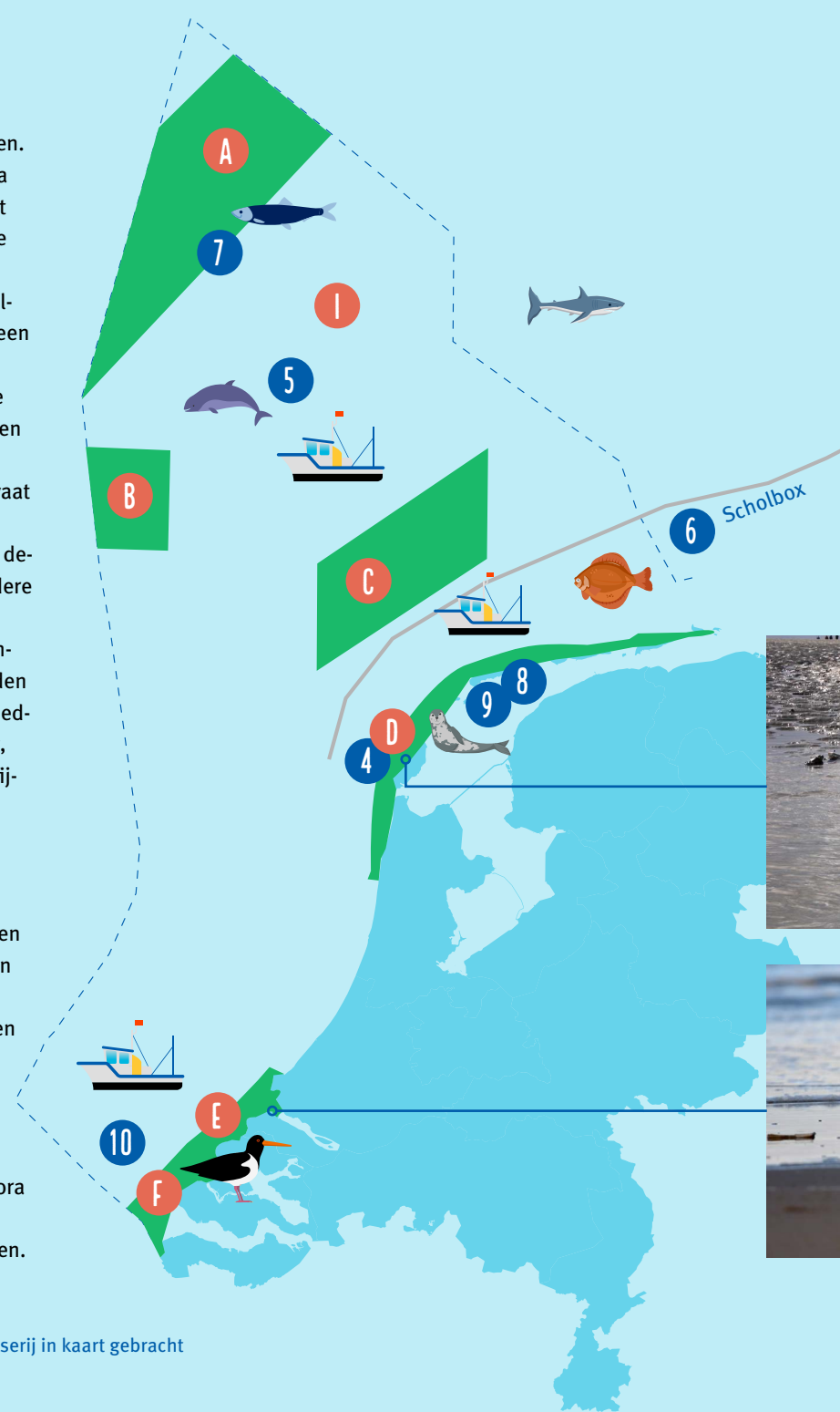
- 3 Diverse gebieden vallen onder Natura2000 richtlijnen. De Europese Commissie wijst deze gebieden aan, na aanvragen van landen, die vervolgens zelf aan de lat staan voor het invoeren en handhaven van afdoende beschermende maatregelen.
- 4 De Noordzeekustzone is beschermd leef- en voedselgebied voor bepaalde soorten vogels en vissen, en een kraamkamer voor platvis als schol en tong.
- 5 Bruinvissen zijn een voorbeeld van een beschermde soort, die in de netten van zeevissers verstrikt kunnen raken.
- 6 Grote kotters mogen de Scholbox niet in, een reservaat ingesteld in 1989 om (jonge) schol te beschermen tegen overbevissing. De Scholbox is onderwerp van debat, omdat het effect uitbleef en veel schol naar andere leefgebieden bleek te zijn getrokken.
- 7 De Doggersbank is een van de beschermde zandbanken midden in de Noordzee, waarvan vooral de randen een hoge biodiversiteit kennen en een belangrijk voedsel- en paaigebied vormen voor bijvoorbeeld haring, schol, wijting en kabeljauw. Ook zijn er witsnuitdolfijnen en bruinvissen te vinden.

Waddenzee

- 8 De Waddenzee is een bijzonder ecosysteem met getijden, waar (trek)vogels rust en voedsel zoeken, en diverse gebieden zijn gesloten om schelpdierbanken en zeegras te beschermen.
- 9 Zeehonden zijn beschermd, vissers moeten altijd een voorgeschreven afstand houden.

Zeeuwse Delta (Voordelta, Oosterschelde, Grevelingen, Vlakte van de Raan)

- 10 De Zeeuwse Delta kent unieke gebieden met rijke flora en fauna, die voedselgrond en broedgebied bieden aan veel vogels en daarom beschermd worden.

3

aangewezen Natura 2000-gebied
VR (Vogelrichtlijn), HR (Habitatrichtlijn)
of VHR (Vogel- en Habitatrichtlijn)

- A Doggersbank (HR)
- B Klaverbank (HR)
- C Friese Font (VR)
- D Noordzee-kustzone (VHR)
- E Voordelta (VHR)
- F Vlakte van de Raan (HR)

Politieke ontwikkelingen Noordzee

De Nederlandse overheid werkt aan een Noordzeeakkoord met belanghebbenden over het duurzaam gebruik van de Noordzee tot en met 2030 en daarna. De energiesector, natuur- en milieuorganisaties en zeehavensector hebben ingestemd met de plannen die nu op tafel liggen, maar de visserijsector is verdeeld over de plannen en een deel heeft zich ertegen uitgesproken. De verwachting is dat de ruimte op de Noordzee voor vissers de komende jaren fors wordt verkleind. Een belangrijke reden is de beoogde groei van het aantal windparken op zee, hoewel er ook wordt gekeken naar het benutten van de nieuwe structuren die ontstaan, bijvoorbeeld in schelpdier- en zeewierweek. Daarnaast liggen er ook voorstellen om tot 30% van de Noordzee te sluiten voor visserij en zo mariene natuurparken te creëren.

Daarnaast zijn er gevolgen van de Brexit. Het Verenigd Koninkrijk heeft per 31 januari 2020 de Europese Unie verlaten en na een eerste overbruggingsperiode zijn er per 1 januari 2021 nieuwe afspraken tussen de EU en het VK over de onderlinge handelsrelaties. De afspraken rondom visserij gelden de komende 5,5 jaar, daarna moet er opnieuw onderhandeld worden. Deze eerste periode behouden de Europese en dus ook Nederlandse vissers toegang tot de Britse wateren, maar moeten wel gemiddeld 25% van de quota inleveren (dit verschilt per soort). Een fikse klap voor de Nederlandse vissector, maar ook de Britse vissers zijn niet tevreden en vinden juist dat de EU te weinig heeft ingeleverd. Tot voorkort werd gemiddeld 40% van de in Nederland aangelande vis gevangen in Britse wateren, maar voor sommige belangrijke soorten ligt dit nog een stuk hoger. Het gaat vooral om tong en schol, haring en makreel.

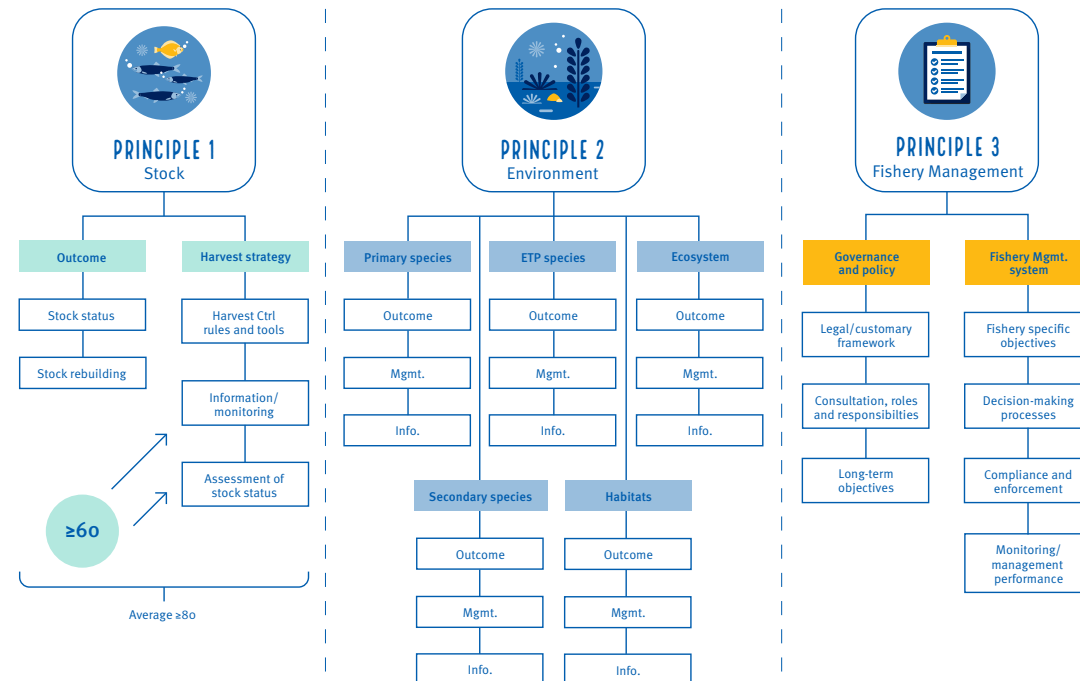
SCORES EN CONDITIES

Zoals alle visserijen in het MSC-programma, worden de Nederlandse visserijen na de eerste beoordeling jaarlijks gecontroleerd, of vaker indien daar aanleiding voor is. Na vijf jaar wordt een uitgebreide herbeoordeling doorlopen. Na elke beoordeling en jaarlijkse controle publiceert het onafhankelijke audit team een rapport met bevindingen in [MSC's online database](#).

Voor de Nederlandse visserijen zijn in de afgelopen 15 jaar 125 van dit soort audit rapporten gepubliceerd. Hiervan gaan 16 over een eerste beoordeling, 11 over een herbeoordeling, 3 over een extra “expedited” audit (die worden uitgevoerd als er plots iets veranderd of nieuwe informatie is) en de rest over jaarlijkse controle audits. De informatie in de volgende secties is gebaseerd op een analyse van deze rapporten.

Opzet MSC visserij standaard

Een visserij wordt in een MSC-assessment beoordeeld op drie Principes: de status van het visbestand (P1), de impact op het bredere mariene ecosysteem (P2), en op het management van de visserij (P3). Voor het eindoordeel wordt gekeken naar 28 Performance Indicatoren, met elk weer meerdere scoring elementen. Elke performance indicator moet op een score van minstens 60 uitkomen om te slagen en elk Principe op minstens 80, dit is de drempelwaarde om als duurzaam bestempeld te kunnen worden. De optimale situatie krijgt een score van 100, en als een indicator onder de 80 blijft dan wordt er een zogeheten ‘conditie’ aan de certificering gesteld. Bijvoorbeeld als er meer onderzoek/bewijs moet komen voor een specifieke soort, vistuig of habitat etc. Of bijvoorbeeld als de hoeveelheid bijvangst verder omlaag moet en er een gefaseerde verhoging van de maaswijdtes van de netten wordt verwacht. Zo’n conditie betekent dat de visserij slechts voorwaardelijk is gecertificeerd en een actieplan heeft opgesteld om in de daaropvolgende jaren uit te voeren. De voortgang wordt ieder jaar gecheckt in een ‘surveillance audit’.

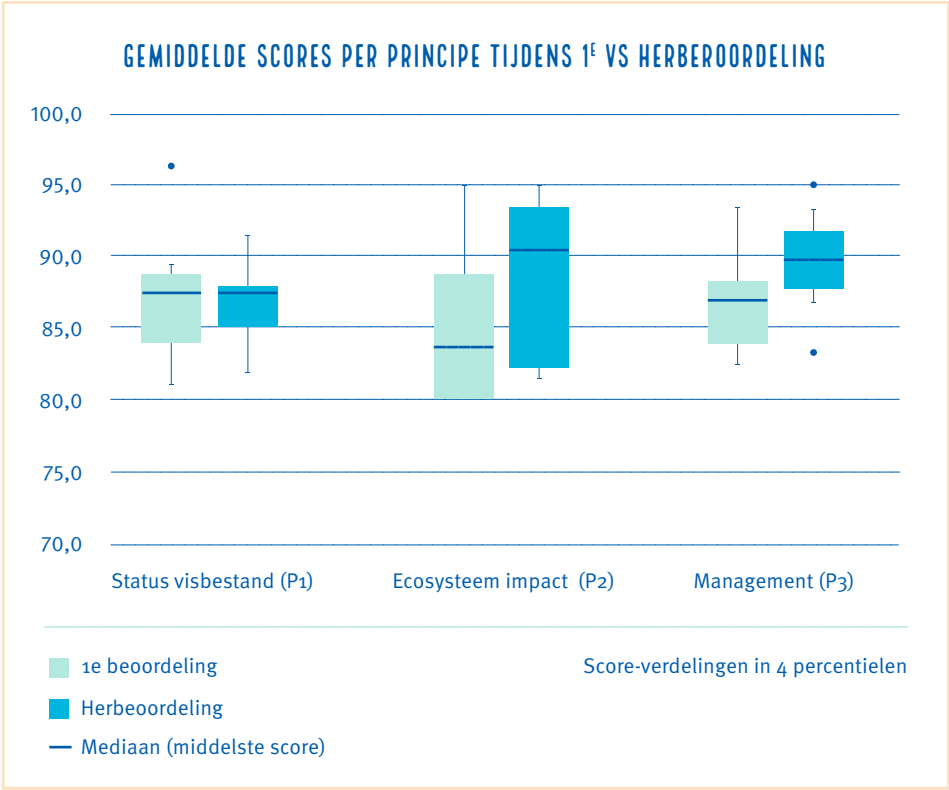

Scores Nederlandse visserijen

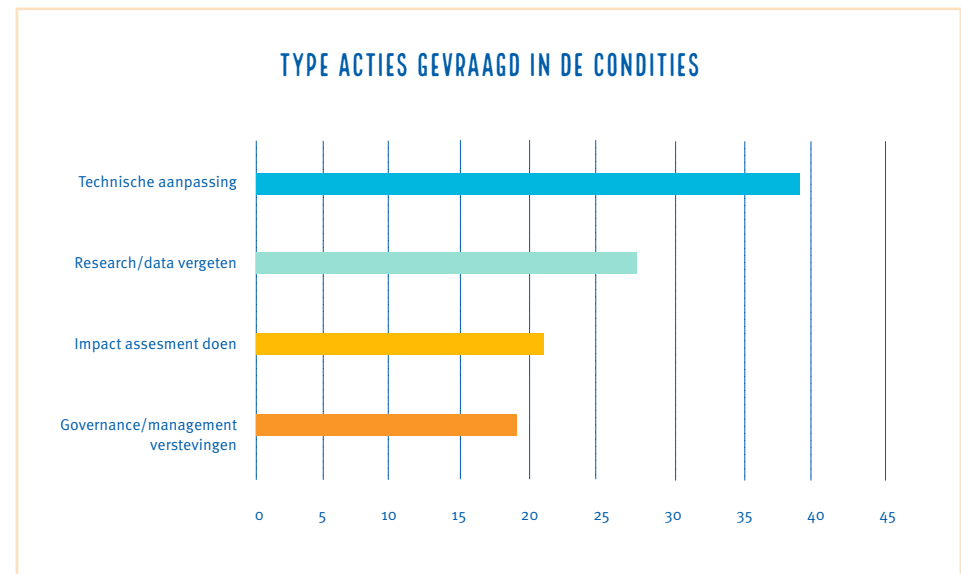
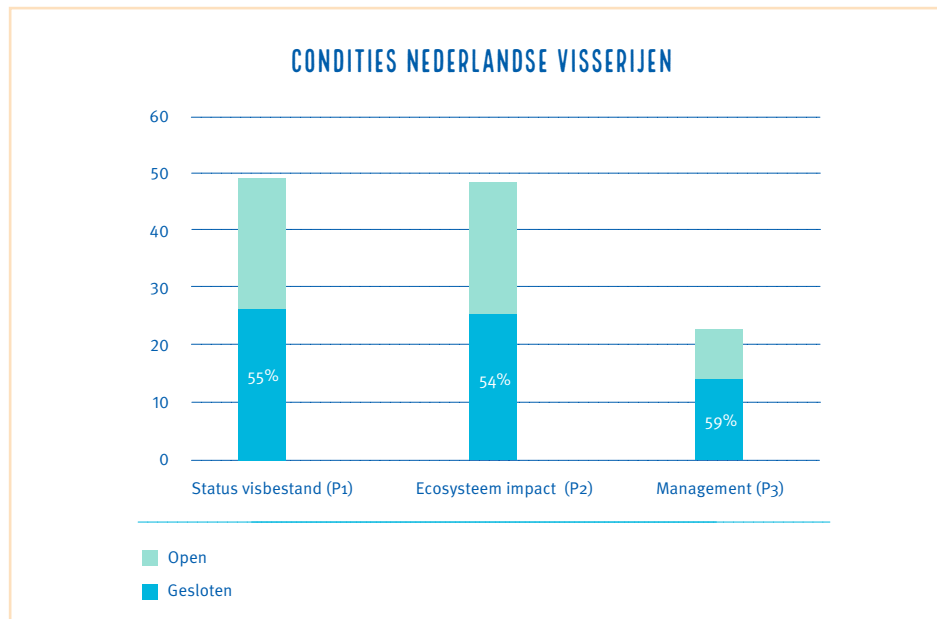
Er ontstaat een interessant plaatje als we kijken naar de scores die bij de eerste beoordelingen van de Nederlandse visserijen zijn behaald, en de scores die deze zelfde visserijen 5 jaar later bij de herbeoordeling kregen (visserijen die niet of nog niet voor herbeoordeling zijn opgegaan, zijn hieronder dus niet meegenomen). De scores op de status van de visbestanden (P1) zijn stabiel. Hierachter ligt dat de groep visserijen met relatief hoge scores op P1 tijdens hun eerste beoordeling, deze zagen zakken bij de herbeoordeling. De andere visserijen zagen deze scores wel iets hoger worden. Op ecosysteem impact (P2) en vooral visserij management (P3) zijn de scores bij de herbeoordeling duidelijk hoger dan bij de eerste beoordeling.

Conditie Nederlandse visserij

Aan de certificaten die nu nog in het MSC-programma zitten, zijn in totaal 109 condities gesteld. Zo'n conditie betekent dat de visserij slechts voorwaardelijk is gecertificeerd en een actieplan heeft opgesteld om in de daaropvolgende jaren uit te voeren (zie ook de boxtekst op pagina 13). In december 2020 waren 56, ofwel 51% van de condities 'gesloten', wat betekent dat het werk is afgerond en bevestigd door een auditor. De overige verbeterplannen zijn nog in uitvoering. De grafiek hieronder toont onder welke van de drie Principles de condities vallen. In 10 gevallen betrof een conditie meerdere principes, waardoor het totaal in deze grafiek iets hoger uitkomt. De meeste condities (49) zijn gebaseerd op de status van de bevestigde bestanden, ofwel geen overbevissing (P1). Ook veel condities (48) zijn gebaseerd op impact op het mariene ecosysteem minimaliseren, denk aan vermindering bijvangst en bodemberoering (P2). Relatief een klein aantal (22) ging over goed visserij management en voldoen aan wet- en regelgeving (P3). Het aandeel gesloten condities ligt in alle drie de groepen net boven de helft.

Welke soort acties gevraagd worden in deze condities, is in de volgende grafiek weergegeven. In de meeste gevallen gaat het om een technische aanpassing (zoals het aanpassen van vistuig; bijvoorbeeld stapsgewijs de maaswijdte vergroten om bijvangst te verminderen), of het verbeteren van een zogenaamde "Harvest Control Rule" ofwel vangstbeperkende regel (zoals een model waarin bij het overschrijden van een ecologische grenswaarde, de vissers een bepaalde periode aan wal blijven). Ook wordt er regelmatig door auditors meer onderzoek en informatie gevraagd (bijvoorbeeld het opstellen van een vangstprofiel, of turven van bepaalde bijvangstsoorten). In een beperkter aantal gevallen gaat het specifiek om een impact assesment (op bijvoorbeeld een leefgebied ofwel habitat of een beschermde diersoort). Tot slot wordt er regelmatig gevraagd om versteviging van de governance/management systemen (bijvoorbeeld van een controle & naleving systeem).

Het taartdiagram hiernaast toont de verschillende onderwerpen binnen de condities over ecosysteem impact (P2). De meeste van deze condities (46%) hebben betrekking op het registreren en beschermen van zogenoemde ETP soorten (“endangered, threatened and protected”), of dat nu vissen, andere zeedieren of vogels zijn. Ook veel condities (32%) gaan over het in kaart brengen van of beschermen van habitats en ecosystemen. Tenslotte vraagt een groot aantal condities (22%) om het meten en waar nodig beperken van bijvangst van andere (niet-ETP) vissoorten dan de doelsoort.

HOE CONDITIES LEIDEN TOT VERANDERING OP EN IN HET WATER

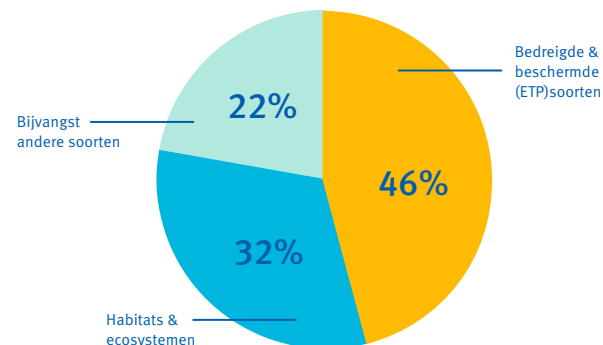
Netten aanpassen

De Noordzee garnalen visserij heeft een conditie om stapsgewijs de maaswijdte te vergroten, om zo steeds minder kleine/jonge garnalen bij te vangen en zo groei-overbevissing tegen te gaan. Het verlaagt ook de bijvangst van andere soorten zoals kleine visjes en krabbetjes. De stap van maaswijdtes van 20mm naar 22mm en daarna naar 24mm zijn de afgelopen jaren gedaan, en er wordt nu naar de volgende stap naar 26mm gekeken. Tegelijkertijd wordt met universiteiten en instituten onderzoek gedaan naar alternatieve ingrepen om groei-overbevissing te verminderen en voorkomen; die ruimte is er gesteld in het management plan achter de conditie. De auditors accepteren alleen een andere aanpak als die wetenschappelijk is onderbouwd en er voldoende bewijs voor is.

Impact op bedreigde en beschermde zeedieren

De grote, diverse Noordzee visserij op platvissen die op de zeebodem leven (Joint Demersal Fisheries of the North Sea) heeft diverse condities op het management van bedreigde en beschermde (ofwel ETP) soorten. De focus ligt op roggen (starry ray), vleet (common skate) en haringhaai (porbeagle). Het doel is dat de visserij het bestaan, en waar nodig herstel, van deze soorten niet hindert. Hier is goede informatie nodig, en goede impact assessments. De visserij gaat de komende jaren dan ook aan de slag om bijvangst schattingen vanuit de hele vloot op te stellen. Het is uitdagend om deze informatie van een grote en gemende visserij te registreren, verzamelen en analyseren opdat trends duidelijk worden – de visserij

FOCUS VAN CONDITIES OP ECOSYSTEEM IMPACT (P2)

is van plan hiervoor nieuwe technologie in te zetten. Met een subsidie uit het MSC fonds voor onderzoek en innovatie, wordt een app ontwikkeld waardoor vissers gemakkelijk en snel door kunnen geven wat er aan bijvangst in de netten zit.

Adaptieve vangstbeperking

De kokkelvisserij in de Waddenzee en (wanneer mogelijk ook) Oosterschelde, heeft een simpele maar doeltreffende vangstbeperkende regel (Harvest Control Rule). De vissers mogen doorgaans 2,5% van het bevisbare bestand (wat 1 of 2 keer per jaar wordt vastgesteld door onderzoekers) opvissen, de rest is gereserveerd voor vogels. Het is namelijk belangrijk voedsel voor eidereenden en scholeksters. Maar omdat de broedval en dus aanwas van nieuwe kokkels sterk kan fluctueren, en een warme zomer opeens voor veel sterfte kan zorgen, betekent dit soms een seizoen bijna niet vissen of vroegtijdig stoppen. Tijdelijk een bittere pil voor de vissers, maar op de lange termijn garandeert dit dat zowel het kokkelbestand als het ecosysteem waar zij onderdeel van zijn intact blijft, waardoor de vissers op de lange termijn kunnen en mogen blijven vissen.

€57K | **SUBSIDIE UIT MSC'S OCEAAN STEWARDSHIP FONDS VOOR APP OM BEDREIGDE EN BESCHERME SOORTEN TE REGISTREREN**

Continue verbetering ingebouwd

Via condities, ofwel voorwaarden die kunnen worden gesteld aan certificering, borgt het MSC-programma continue verbetering binnen individuele visserijen. Er kunnen tijdens audits, inclusief extra ‘expedited audits’ scores veranderen en condities worden toegevoegd, als er bijvoorbeeld een nieuwe bestandsschatting is, of als onderzoek een niet-eerder bekende impact heeft aangetoond. Maar ook de criteria, de MSC-standaard zelf, worden aangepast en verbeterd. Conform [ISEAL](#) (te zien als de standaardsetter voor standaardsetters) procedures vindt er elke 5 jaar een grondige herziening plaats, om te zorgen dat de standaard een reflectie blijft van de laatste wetenschappelijke inzichten en actuele maatschappelijke waarden (lees [hier](#) meer over de momenteel lopende herzieningscyclus). Elke herziening bestaat uit twee rondes van publieke consultaties met alle stakeholders: bedrijven, wetenschappers, NGOs, overheden en andere geïnteresseerden. Door dit proces kunnen onduidelijke teksten worden aangescherpt, of prestatie indicatoren ambitieuzer worden gesteld. Als gevolg van opgeschroefde criteria, kunnen gecertificeerde visserijen ook nieuwe condities opgelegd krijgen. Een van de uitdagingen is om het MSC-programma toegankelijk te houden voor visserijen overal ter wereld, en niet alleen voor vermogende toppresteerders. Ons overgangsprogramma met bijbehorend fonds, moeten hier ook aan bijdragen (lees [hier](#) meer).

STAKEHOLDER INPUT

MSC visserij auditrapporten bevatten naast de scores en condities die de auditors hebben toegekend, ook informatie over de consultatie en inbreng van stakeholders ofwel belanghebbers in de beoordeling. Dit gaat om de visserij zelf maar ook om beleidsmakers, controle instanties, wetenschappers en natuurorganisaties of andere NGO's.

In alle 125 bekeken rapporten staat aangegeven dat stakeholders zijn geïnformeerd en uitgenodigd om input te leveren voor de audit. In sommige gevallen wordt hier een exact aantal genoemd, wat varieert van 8 tot 75 partijen. De aankondiging gebeurt meestal via direct contact, MSC-kanalen en/of een publiek bericht in bijvoorbeeld Visserijnieuws.

In de verdere analyse kijken we uitgebreider naar de input van wetenschappers en natuurorganisaties, de meest betrokken stakeholder groepen. Wetenschappers worden geconsulteerd door auditteams om extra wetenschappelijke input en context te geven over een visserij. Vaak betreft het een expert op een specifieke vissoort, en soms is zo'n wetenschapper ook lid van bijvoorbeeld een nationaal veldonderzoeksteam of ICES werkgroep die de bestandsschattingen voor de betreffende soort maakt. Natuurorganisaties worden soms ook proactief bevraagd door het auditteam (bijvoorbeeld voor het "Risk-Based Framework" dat wordt ingezet als er te weinig data beschikbaar is, om middels een voorzorgsbenadering toch tot een betekenisvolle score te komen). In de meeste gevallen dienen natuurorganisaties zelf vragen en input in bij de auditors, om te verzekeren dat de impact van de visserij op de natuur bekend is en wordt meegewogen.

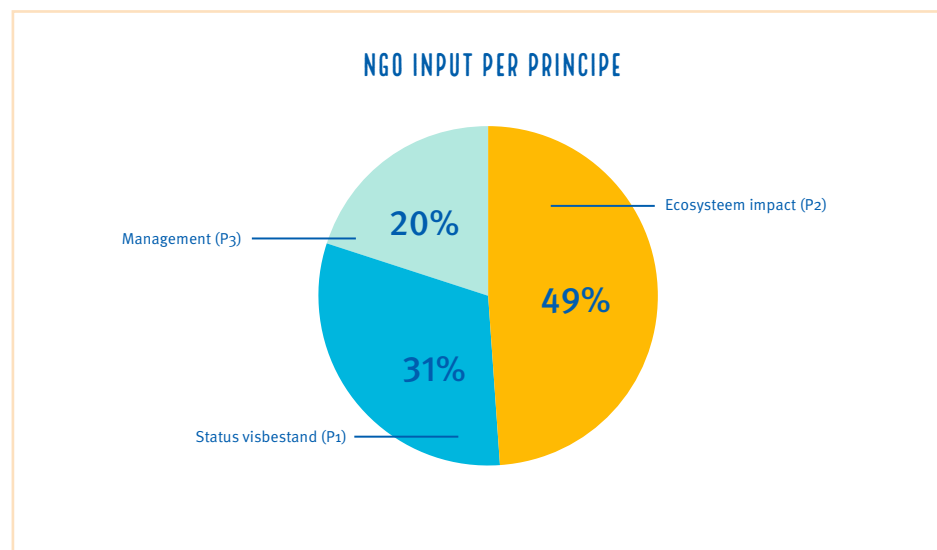
In 22 van de 24 Nederlandse initiële en her-beoordelingen, ofwel 92%, zijn ofwel wetenschappers persoonlijk geconsulteerd of is er input door natuurbeschermers ingediend. In 54% van de gevallen namen beide stakeholder groepen actief deel in de audit.

Geconsulteerde wetenschappers kwamen voornamelijk van IMARES/Wageningen Marine Research. De consultatie vond bijna altijd plaats middels interviews, en soms via email uitwisseling. Het is niet gebruikelijk dat precies wordt aangegeven op welke onderwerpen een wetenschapper is geconsulteerd.

De input van NGO's wordt sinds 2009 wel woordelijk geregistreerd in de rapporten, inclusief de respons en eventuele doorwerking door het auditteam. De meeste input is ingediend tijdens eerste beoordelingen – dan wel in interviews, dan wel in schrift. Wat ook opvalt is dat NGO's meermaals gezamenlijk onderwerpen en zorgen indienen. Bij de internationale certificaten doen ze dat ook regelmatig in samenwerking met andere Europese NGO's.

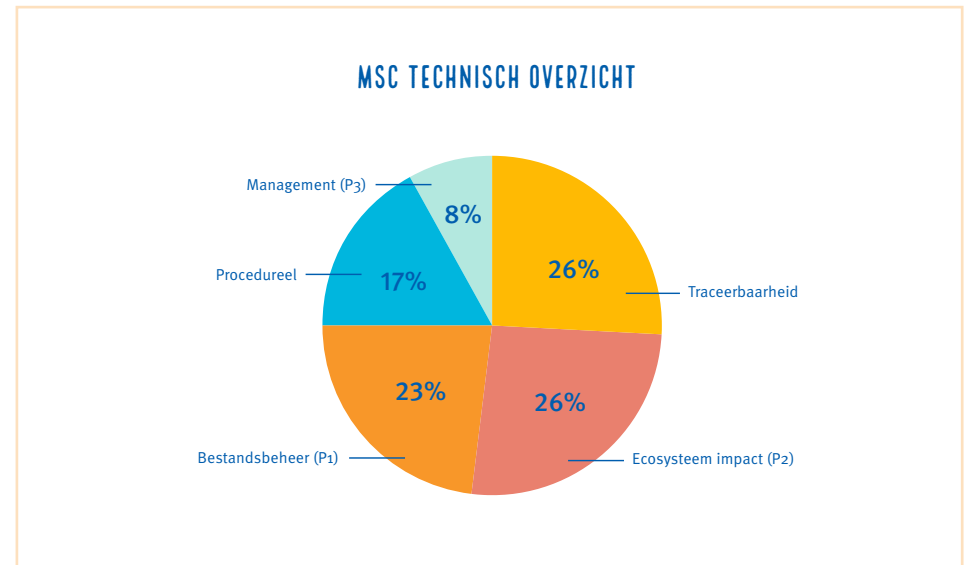
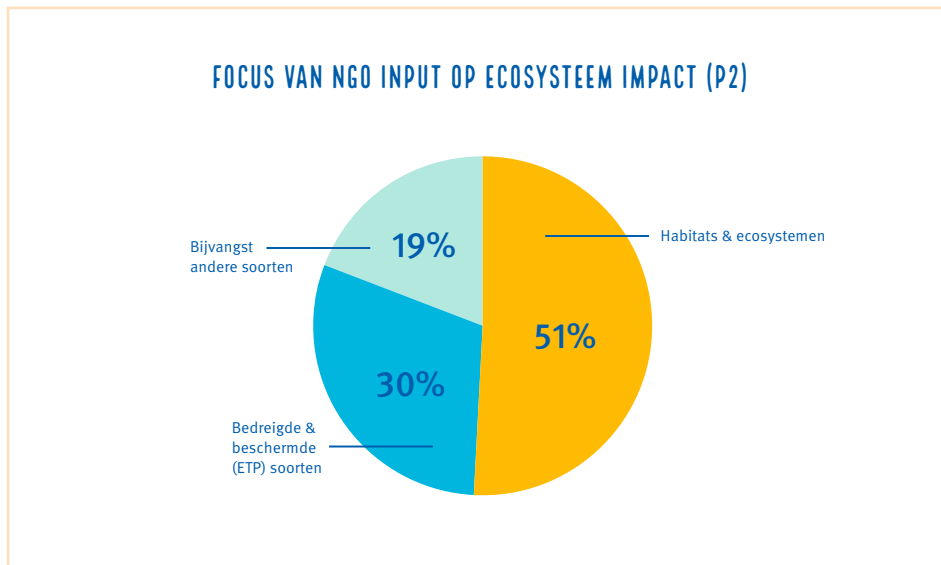
Nederlandse natuurorganisaties die sinds de eerste beoordeling in 2004-2006 regelmatig betrokken zijn geweest bij beoordelingstrajecten zijn:

- **vaak** (15-25 keer): Stichting de Noordzee en WWF/Wereld Natuur Fonds;
- **regelmatig** (5-15 keer): Wadden-vereniging, Natuurmonumenten en Greenpeace;
- **enkele keren** (<5 keer): Nederlandse Elasmobranchen Vereniging, Zeeuwse Milieu Federatie, Good Fish Foundation en Zeehondencentrum Pieterburen.

Ten behoeve van nadere analyse is door hen de sinds 2004 geleverde input (voor zover gespecificeerd) gebundeld en vertaald naar afgebakende onderwerpen binnen de drie Principes van het MSC-programma. Het eerste taartdiagram hieronder laat zien dat relatief gezien de meeste focus lag op ecosysteem impact (P2). Het diagram ernaast toont dat binnen dit Principe het meest werd gewezen op impact op habitats & ecosystemen, daarna op bijvangst en in een beperkter aantal gevallen specifiek over bijvangst van en impact op bedreigde en beschermde (ETP) soorten. Niet afgebeeld, maar bij de status van het visbestand (P1) ging het voornamelijk over de status van het betreffende visbestand, maar ook regelmatig over de vangststrategie en vangstbeperkende regels (“Harvest Control Rule”). Met betrekking tot visserij management (P3) werd specifiek naleving en controle van wet- en regelgeving aangehaald.

Tot slot is ook gekeken naar het technische toezicht (“Technical Oversight”) dat MSC zelf kan uitvoeren om te zorgen voor een juiste interpretatie en toepassing van de visserijstandaard. Deze procedure geeft MSC de kans om het audit team hierop aan te spreken en advies te geven. Dit toezicht kan worden uitgevoerd op de eerste beoordeling en herbeoordeling audit rapporten, maar is niet mogelijk bij jaarlijkse controle audits. In de onderzochte audits is dit in de meeste eerste beoordelingen gedaan en in alle gevallen van een herbeoordeling. De aantekeningen tellen op tot 140 verzoeken tot aanpassing, plus een hoeveelheid suggesties (“guidance”). Qua thematiek ging de meeste aandacht uit naar de traceerbaarheid in de visserij (is het duidelijk en stevig genoeg aangetoond hoe gecertificeerde vangst gescheiden wordt gehouden van niet-gecertificeerde vangst?) en naar ecosysteem impact (P2) performance indicatoren.

DISCUSSIE

Binnen het wereldwijde MSC-programma vertegenwoordigen de Nederlandse vangsten zo'n 2%. Dit geeft vooral aan hoeveel vis er wereldwijd wordt gevangen, omdat het grootste deel van de Nederlandse visserij onder het MSC-programma valt. Sinds het eerste Nederlandse certificaat in 2006, doet inmiddels zo'n 80% mee aan een MSC-certificaat (zowel gemeten als aandeel van de Nederlandse vloot, als van het aangelande volume).

80% | VAN DE NATIONALE VLOOT EN VANGSTVOLUME IS ONDERDEEL VAN HET MSC-PROGRAMMA

Uit de geanalyseerde MSC-auditrapporten over de afgelopen 15 jaar blijkt dat er veel werk is verzet om te voldoen, en te blijven voldoen, aan de eisen voor duurzame visserij. Dat is gepaard gegaan met investeringen, zorgen en verbeterpunten. Deze hebben vooral betrekking op de status van visbestanden en het tegengaan van overbevissing (P1 van de drie Principes van de MSC Standaard) en het minimaliseren van ecosysteem impact (P2), en in mindere mate op visserij management (P3). Dit is in alle bekeken elementen terug te zien: de scores en condities gesteld door onafhankelijke auditors, de input van natuurorganisaties in de beoordelingen en het Technisch Overzicht door MSC.

Kijkend naar de visserij scores, dan is er over tijd een verbetering te zien op ecosysteem impact (P2) en vooral visserij management (P3), wat bemoedigend is. De status van de visbestanden (P1), kern van onze missie tegen overbevissing, blijft nog stabiel. De komende jaren zou sluiting van de openstaande condities (verbeteropdrachten) op dit Principe voor stijging in de scores kunnen zorgen, maar er blijft ook invloed van zaken buiten de controle van de visserijen, zoals natuurlijke en politieke ontwikkelingen.

In totaal hebben auditors ongeveer evenveel condities gesteld op de status van het visbestand (P1) als op ecosysteem impact (P2), waar natuurorganisaties en MSC Technisch Overzicht relatief vaker die laatste (P2) aanhalen. Binnen ecosysteem impact (P2) focussen condities zich vooral op bedreigde & beschermde (ETP) soorten, en natuurorganisaties

richten zich relatief het sterkst op habitat bescherming. We spreken van duurzame vangst ondanks condities aan een certificaat, omdat de visserij al wel een drempelwaarde is gepasseerd. Veel verbeteringen (en de daarvoor benodigde investeringen) in de manier van vissen zijn al gerealiseerd vóór het moment van certificatie, worden niet besproken in de auditrapporten en blijven daardoor ook in dit rapport buiten beeld. Het rapport toont wel dat van de ruim honderd verbeteringen die als voorwaarden aan de certificaten zijn meegegeven, circa de helft inmiddels is gerealiseerd. Die condities zijn gesloten door de auditors en hebben vaak tot concrete aanpassingen geleid, met impact in het water. Het betekent echter ook dat de helft nog openstaat, en de Nederlandse gecertificeerde visserijen blijven werken aan het realiseren van zo'n vijftig verbeteropgaven. De vereiste acties zijn voornamelijk gericht op technische aanpassingen (zoals vistuig aanpassen of de vangstbeperkende regels ("Harvest Control Rule") verstevigen), het aanleveren van informatie (zoals een vangstprofiel of het turven van een bepaalde bijvangstsoort) en het meten en verminderen van impact op bedreigde mariene soorten en gebieden. Alles binnen het MSC-programma is vrijwillig en dus bovenwettelijk; het werk komt dan ook boven op de verduurzaming die wordt opgelegd vanuit wetgeving en convenanten.

56 | VERBETEROPDRACHTEN VOLTOOID, ZOALS AANPASSINGEN AAN HET NET OF HET UITVOEREN VAN ONDERZOEK

Het wordt overigens ingewikkeld wanneer MSC-scores, condities en actieplannen afhankelijk zijn van politieke ontwikkelingen, zoals wanneer internationale afspraken over vangstverdeling ontbreken. Dit is momenteel het geval voor diverse pelagische visserijen waar ook Nederlandse schepen bij zijn aangesloten, waardoor hun MSC-certificaten momenteel geschorst zijn totdat de betrokken landen tot wetenschappelijk-gedragen afspraken komen. Klimaatverandering en andere ontwikkelingen in de Noordzee, zoals de Brexit en uitbreiding van windparken en natuurgebieden, verhogen de druk op de visserijen nog verder.

Juist dé grondslag van duurzaam vissen is adaptief beheer: het kunnen aanpassen van de manier en hoeveelheid vangst, zodra veranderende omstandigheden of nieuwe inzichten daarvoor aanleiding geven. Ook MSC zelf moet adaptief zijn, en inspelen op nieuwe wetenschap, inzichten en uitdagingen. Momenteel loopt de 5-jaarlijkse herziening van de Visserij standaard, waarin op diverse onderwerpen de eisen worden aangescherpt, maar ook wordt gezocht naar nieuwe manieren hoe om te gaan met bijvoorbeeld die politieke uitdagingen voor visserijen.

In onze Standaard herziening is de input van de visserijsector, wetenschappers en ook natuurorganisaties overigens cruciaal, net als in de visserij beoordelingen zelf. Dusver is in de Nederlandse beoordelingen de participatie van wetenschappers en natuurorganisaties hoog; in bijna alle beoordelingen nam een van beider stakeholders deel en in meer dan de helft vertegenwoordigers uit beide groepen. Een zorgelijke ontwikkeling is dat natuurorganisaties kampen met steeds krappere budgetten en daardoor steeds afhankelijker worden van projectgebonden financiering. Dat beperkt hun mogelijkheden om te investeren in de kennis en tijd die nodig is om deskundige input te kunnen leveren bij audits van visserijen en bij consultaties vanuit MSC. De verduurzaming van de Nederlandse visserij via een multi-stakeholder programma als MSC kan niet zonder hun deskundige participatie.

\$10 MLD | **WERELDWIJDE OMZET
OP MSC-GECERTIFICEERDE
PRODUCTEN**

Gezien de kwetsbare natuur op de plekken waar Nederlandse vissers actief zijn, de vele en uiteenlopende uitdagingen waar zij de komende jaren mee geconfronteerd worden, en de kwalitatief uitstekende bijdragen aan audits vanuit wetenschappers en natuurbeschermers, zal MSC ook de komende periode een belangrijke rol blijven spelen. Als werkproces, om met inzichten van alle stakeholders tot een beste uitkomst te komen. Als standaard, om duurzame visserijen herkenbaar te maken voor de consument. En als partner van de sector, om te zorgen dat de voorkeuren van de consument zich vertalen in aankoop van MSC-gecertificeerde producten. En die vraag, naar duurzame visproducten uit onafhankelijk gecertificeerde visserijen, zien we internationaal blijven toenemen.

STAKEHOLDERS AAN HET WOORD

We hebben de partijen die het MSC-programma in Nederland de praktijk brengen, ook gevraagd om op de afgelopen 15 jaar te reflecteren. Hieronder lees je hun reacties.

VISSERIJ

Kees van Beveren, voorzitter CVO:

“De Nederlandse visserij heeft een belangrijke taak in de voedselvoorziening. Daarnaast levert de visserij een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid en de leefbaarheid van kustgebieden. In nauwe samenwerking met wetenschappers worden visbestanden door onze vissers verantwoord beheerd en bevestigd. Dat heeft ervoor gezorgd dat visbestanden in de Noordzee op een gezond niveau zijn. De Nederlandse visserijsector is koploper in duurzaamheid en innovatie in Europa. De Nederlandse vloot streeft naar MSC-certificering van zoveel mogelijk doelsoorten. Zolang er geen voedselbeleid is, levert de sector op eigen initiatief een bijdrage aan de verduurzaming. De deelname van de sector aan een MSC-programma kan daar stimulerend voor zijn. Maar dan wel onder de voorwaarde dat die deelname “beloond” wordt. Want economisch gezien moeten de investeringen die ten behoeve van de verduurzaming worden gedaan, worden terugverdiend. Dat betekent dus, dat er óf lagere kosten tegenover moeten staan óf dat door deelname aan MSC hogere opbrengsten kunnen worden gerealiseerd. Zolang daar geen garanties op zijn af te geven, blijft het een grote uitdaging om de vissers te blijven interesseren voor deelname aan een MSC-programma. De sector werkt nauw samen met natuur- en milieuorganisaties aan een schone zee met een gezond leefklimaat voor alles wat leeft. Hoe paradoxaal is het dan om de sector een verbod op de pulsvisserij op te leggen. Terwijl juist de pulsvisserij zorgt voor een vermindering van het bodemcontact, voor een verhoogde selectiviteit met tot wel 50% (minder bijvangst), tot een lager brandstofverbruik en tot een afname van de CO₂-uitstoot met meer dan 50%. De visserijsector is graag bereid een actieve bijdrage te leveren aan een verdere verduurzaming. Dat kan de sector niet alleen; daar is de medewerking voor nodig van de overheid, van NGO's, van de wetenschap en van andere belanghebbenden. Een breed gedragen realistisch voedselbeleid kan daar bij helpen.”

WETENSCHAP

Tammo Bult, Directeur Wageningen Marine Research:

“Visserij en Visstand verbeteren door Verleggen van Verantwoordelijkheid. Wil je de visserij en visstanden werkelijk verbeteren, dan is het verleggen van verantwoordelijkheid fundamenteel. De kracht van MSC is dat zij daartoe een mogelijkheid biedt: Vissers laten zelf zien (met MSC) dat zij “het goede doen”, ipv dat een overheid, middels controle en handhaving, moet aantonen als men “het slechte doet”. Een fundamentele verschuiving van verantwoordelijkheid en rekenschap: twee kanten van eenzelfde medaille, onlosmakelijk verbonden. Hoe aantrekkelijker dit “nemen van verantwoordelijkheid” is voor vissers, hoe eerder men die verantwoordelijkheid ook pakt. Kosten en baten zijn dus van belang, ook bij MSC: als het certificeringstraject minder kost (tijd en geld) en meer oplevert (geld, toegang tot markten, visserijen en vis) zullen meer vissers besluiten die verantwoordelijkheid te nemen en rekenschap te geven. Ik zie daarom als grootste uitdaging voor MSC om die kosten te drukken en de baten te expliciteren: niet alleen voor visserijbeheerder, consument of maatschappij, maar vooral ook voor de visserij zelf, waarbij mijn advies is om dat verhaal door de visser zelf te laten vertellen: Waarom heb je die stap genomen, en wat heeft jou dat opgeleverd?”

VISSERIJ EXPERT

Christien Absil, onafhankelijk adviseur:

heeft over de jaren input geleverd in meerdere visserij beoordelingen namens diverse natuurorganisaties

“De grootste meerwaarde van het MSC programma is de continue verbetering die het programma in zich heeft. Daarmee is het keurmerk voor visserijen redelijk toegankelijk, maar blijft de uitdaging om te verbeteren. De grootste uitdaging is denk ik de rol die MSC kan spelen bij de besluitvorming rond de vangstrechten van de pelagische bestanden. Het is voor de handel maar ook bijvoorbeeld voor de vismeelindustrie cruciaal dat er gecertificeerde vis is. Daarnaast is het ook een uitdaging voor MSC om de impact op habitats nog beter te borgen in de verbetering van de standaard. Mijn hoop voor de toekomst is dat het MSC de technologische ontwikkelingen in handhaving opneemt in de standaard en daarmee het ijkpunt blijft voor duurzame visserij. Remote Electronic Monitoring is prima mogelijk op Europese vloten, en zou een minimale eis moeten zijn voor een visserij die duurzaamheid wil aantonen. De bewijslast moet liggen bij de visser, niet bij een overheid.”

ANNEX SPECIFICATIE VAN PAGINA 9: MSC-STATUS VAN DE NEDERLANDSE VISSERIJEN

Op de volgende pagina's staan, per doelsoort, de MSC-certificaten van Nederlandse visserijen en van visserijen waarin Nederlanders samenwerken met vissers uit andere landen. Dit betekent niet dat alle vangst op die soort beoordeeld en gecertificeerd is, zoals uitgelegd in het tekstkader op p6.

Onder een aantal soorten staan visserijen waarvan het certificaat tijdelijk geschorst is. Zij moeten binnen een bepaalde termijn een actieplan uitvoeren om weer een actieve certificatie status te krijgen, en anders worden de certificaten beëindigd. In het overzicht zijn ook enkele certificaten genoemd die na enkele jaren zijn teruggetrokken en enkele beoordelingen die niet tot certificering hebben geleid.

Al deze visserijen, hun actuele status en de rapporten van de onafhankelijke auditors zijn publiek toegankelijk via onze online database genaamd "Track a Fishery": <https://fisheries.msc.org/en/fisheries/>

Er worden ook verschillende vangstmethoden genoemd; meer uitleg hierover is te vinden op onze website: <https://www.msc.org/what-we-are-doing/our-approach/fishing-methods-and-gear-types>

NOORDZEE HARING	
Certificaat:	PFA, SPSG, SPFPO, DFPO and DPPO North Sea Herring Deze afkortingen geven de namen van de visserijorganisaties in dit gezamenlijke certificaat. De Nederlandse schepen vallen onder PFA, de Pelagic Freezer-trawler Association (samenwerking met Duitse, Franse, Britse en Litouwse vissers), zij maken 6 van de 54 schepen in dit certificaat uit. De rest bestaat uit Schotse, Zweedse en Deense schepen.
Gecertificeerd sinds:	Mei 2006 (eerst als PFA zelfstandig, en sinds april 2017 opgegaan in de internationale samenwerking).
Doelsoort en bestand:	Haring (<i>Clupea harengus</i>), herfst paaiend (North Sea autumn spawners).
Locatie:	Noordzee (ICES sub-area 4 & division 7d).
Vismethode:	Pelagische sleepnetten (midwater trawls).

MAKREEL (GESCHORST)	
Certificaat:	MINSAs North East Atlantic mackerel De Nederlandse schepen vallen onder PFA, Pelagic Freezer-trawler Association (samenwerking met Duitse, Franse, Britse en Litouwse vissers), zij maken 6 van de ongeveer 700 schepen in dit certificaat uit. De rest bestaat uit Schotse, Deense, Ierse, Noorse en Zweedse vissers.
Gecertificeerd sinds:	Juli 2009, Van 2009-2012 was PFA zelfstandig gecertificeerd maar alle makreel visserijen werden in 2012 geschorst. Sinds januari 2016 hadden ze als internationale samenwerking weer de actieve certificatie status.
Geschorst sinds:	Maart 2019 (eerdere schorsing tussen 2012-2015). Diverse pelagische certificaten in de Noordoost Atlantische oceaan zijn momenteel geschorst omdat de betrokken landen geen wetenschappelijk gedragen afspraken met elkaar hebben gemaakt over verdeling van quota. Alleen als er weer een goedgekeurd beheerplan komt, kunnen de MSC-certificaten weer actief worden.
Doelsoort en bestand:	Makreel (<i>Scomber scombrus</i>), (North East Atlantic stock).
Locatie:	Noordoost Atlantische oceaan (ICES sub-areas & divs 2a, 4a, 5b, 6, 7, 8a, b, 12 & 14).
Vismethode:	Pelagische sleepnetten (midwater single and pair pelagic trawl).

ATLANTISCH-SCANDINAVISCHE HARING (GESCHORST)

Certificaat:	SPSG, DPPO, PFA, SPFPO & KFO Atlanto-Scandian purse seine and pelagic trawl herring . De Nederlandse schepen vallen onder PFA, de Pelagic Freezer-trawler Association (samenwerking met Duitse, Franse, Britse en Litouwse vissers) en maken 7 van de 80 schepen in dit certificaat uit. De rest bestaat uit Schotten, Denen, Zweden en Ieren.
Gecertificeerd sinds:	Juli 2010 (als PFA zelfstandig, sinds januari 2016 in de internationale samenwerking).
Geschorst sinds:	December 2020. Diverse pelagische certificaten in de Noordoost Atlantische oceaan zijn momenteel geschorst omdat de betrokken landen geen wetenschappelijk gedragen afspraken met elkaar hebben gemaakt over verdeling van quota. Alleen als er weer een goedgekeurd beheerplan komt, kunnen de MSC-certificaten weer actief worden.
Doelsoort en bestand:	Haring (<i>Clupea harengus</i>), (AS herring / NO spring-spawning herring).
Locatie:	Noordoost Atlantische en Arctische oceaan (ICES sub-area 1, 2 (div a & b), 5 & 14).
Vismethode:	Ringzegens, pelagische sleepnetten (purse seine, pelagic trawl).

BLAUWE WIJTING (GESCHORST)

Certificaat:	PFA, DPPO, KFO, SPSG & Compagnie des Pêches St Malo Northeast Atlantic blue whiting Pelagic Trawl . De Nederlandse schepen vallen onder PFA, de Pelagic Freezer-trawler Association (samenwerking met Duitse, Franse, Britse en Litouwse vissers), en maken 7 van de 71 schepen in dit certificaat uit. De rest bestaat uit Deense, Ierse, Schotse en Franse vissers.
Gecertificeerd sinds:	Februari 2016.
Geschorst sinds:	December 2020. Diverse pelagische certificaten in de Noordoost Atlantische oceaan zijn momenteel geschorst omdat de betrokken landen geen wetenschappelijk gedragen afspraken met elkaar hebben gemaakt over verdeling van quota. Alleen als er weer een goedgekeurd beheerplan komt, kunnen de MSC-certificaten weer actief worden. Ringzegens, pelagische sleepnetten (purse seine, pelagic trawl).
Doelsoort en bestand:	Blauwe wijting (<i>Micromesistius poutassou</i>), Northeast Atlantic stock.
Locatie:	Noordoost Atlantische oceaan (ICES sub-area 1–9, 12 & 14).
Vismethode:	Pelagische sleepnetten (pelagic trawl).

SCHOL (TWIN-RIG)

Certificaat:	Ekofish Group and Osprey Trawler North Sea Twin-rigged Plaice .
Gecertificeerd sinds:	Juni 2009 (eerst in twee afzonderlijke certificaten van Ekofish en Osprey , momenteel zitten ze in gezamenlijke herbeoordeling).
Doelsoort en bestand:	Schol (<i>Pleuronectes platessa</i>), Noordzee bestand.
Locatie:	Noordzee (ICES sub-area 4).
Vismethode:	Bodemsleepnetten (twin rig trawl).

GEMENGDE BODEMSOORTEN (DELEN GESCHORST)

schol, tong, leng, schartong, schelvis, heek, torsk, Noorse kreeftjes, Noordse garnaal, kabeljauw*, wijting* (*: geschorst), zeebaars** (** niet gecertificeerd).

Certificaat:	IDF, Joint Demersal Fisheries in the North Sea and adjacent waters De Nederlandse schepen doen mee via CVO/VisNed en maken 175 van de 961 schepen in dit certificaat uit.
Gecertificeerd sinds:	Oktober 2019
Geschorst sinds:	De visserij op kabeljauw en wijting is tijdens de certificering in oktober 2019 in zelf-schorsing gegaan, na uitkomen van nieuwe (lagere) bestandsschattingen. Dit wordt in de volgende audits verder uitgewerkt.
Doelsoort en bestand:	Schol, tong, leng, schartong, schelvis, heek, torsk, Noorse kreeftjes, Noordse garnaal, kabeljauw*, wijting* (*: geschorst). Zeeduivel was ook in deze assessment meegenomen, maar dit heeft niet tot certificering geleid. Voor Noorse kreeftjes is dit voor enkele locaties het geval.
Locatie:	Noordzee en aangelegen wateren (ICES sub-area 4).
Vismethode:	Diverse bodemuigen.

NOORDZEE GARNALEN

Certificaat:	North Sea Brown Shrimp (198 van de 481 schepen in dit certificaat zijn Nederlands, via CVO. Er wordt samengewerkt met Duitse en Deense vissers).
Gecertificeerd sinds:	December 2017. (CVO was in 2007 individueel een assessment gestart (link), maar dat heeft toen niet tot certificering geleid).
Doelsoort en bestand:	Grijze garnaal (<i>Crangon crangon</i>), (North Sea Continental stock).
Locatie:	Noordzee (ICES division 4b, c).
Vismethode:	Lichte bodemsleepnetten (lightweight beam trawl).

MOSSELEN

Certificaat:	Netherlands blue shell mussel (translocation, bottom & cultured) fishery .
Gecertificeerd sinds:	Juli 2011 (eerst als 3 losse certificaten voor bodemcultuur , hangcultuur en translocatie (import uit andere landen) maar momenteel gezamenlijk in her-beoordeling).
Doelsoort en bestand:	Europese, gewone of blauwe mossel (<i>Mytilus edulis</i>), (The Wadden Sea and Zeeuwse delta of the Dutch coastal region).
Locatie:	Waddenzee, Zeeuwse Delta (ICES division 4c) en import vanuit Noord West Europa naar Oosterschelde.
Vismethode:	Mosselzaadinvanginstallaties (MZI's), hangende touwen (suspended ropes) en mosselkor (mussel dredge).

KOKKELS

Certificaat:	OHV Dutch Waddenzee and Oosterschelde Hand Raked cockle .
Gecertificeerd sinds:	Oktober 2012.
Doelsoort en bestand:	Kokkel (<i>Cerastoderma edule</i>), (Waddenzee cockle & Oosterschelde cockle).
Locatie:	Waddenzee en Oosterschelde (ICES division 4c).
Vismethode:	Handmatig harken (Hand rake).

MESHEFTEN

Certificaat:	DFA Dutch North Sea Ensis .
Gecertificeerd sinds:	November 2012.
Doelsoort en bestand:	Mesheften of scheermessen (<i>Ensis directus</i>), (stock in Dutch coastal waters).
Locatie:	Noordzee (ICES division 4c), kustzone, Voordelta.
Vismethode:	Zuigkor (Shellfish suction dredge: airlift and suction pump).

OESTERS

Certificaat:	Dutch oyster association oyster .
Gecertificeerd sinds:	Februari 2013.
Doelsoort en bestand:	Pacifische oester (<i>Crassostrea gigas</i>), platte oester (<i>Ostrea edulis</i>), Southern North Sea, Waddenzee and Zeeuwse Delta.
Locatie:	Oosterschelde en Grevelingen meer (ICES division 4c).
Vismethode:	Oesterkor (dredge).

HORSMAKREEL* (NL NIET ACTIEF)

Certificaat:	EU South Pacific midwater otter trawl jack mackerel fishery (certificaat is voor Europese schepen met quota voor Chileense horsmakreel; schepen van de Parlevliet & Van der Plas group en van Samherji HF. Sinds de certificatie zijn er nog geen Nederlandse schepen actief geweest, maar dit is in komende jaren wel mogelijk).
Gecertificeerd sinds:	Maart 2020.
Doelsoort en bestand:	Chileense horsmakreel (<i>Trachurus murphyi</i>).
Locatie:	Zuidelijke Stille Oceaan (FAO 87), South Pacific Regional Fisheries Management Organisation (SPRFMO) Convention Area.
Vismethode:	Pelagische sleepnetten, ottertrawl (midwater otter trawl).

TONG (STAANDWAND) (TERUGGETROKKEN)

Certificaat:	CVO sole gillnet .
Gecertificeerd sinds:	Van november 2009 tot november 2013.
Doelsoort en bestand:	Tong (<i>Solea solea</i>).
Locatie:	Noordzee (ICES Div 4b, c).
Vismethode:	Staandwand / kieuw- en warnetten (gillnets and entangling nets).

ZEEBAARS (TERUGGETROKKEN)

Certificaat:	Dutch rod and line fishery for sea bass
Gecertificeerd sinds:	Van december 2011 tot oktober 2015
Doelsoort en bestand:	Zeebaars (<i>Dicentrarchus labrax</i>), (population in the North Sea, ICES Div 4a, b, c)
Locatie:	Zuidelijke Noordzee (ICES Div 4c)
Vismethode:	Hengel (rod and line)

FOTOVERANTWOORDING

pag:

- 01 garnalenschepen op de Noordzee (bron: © Saskia Lelieveld / MSC)
- 04 garnalenvisser Klaas Bouma (bron: © Saskia Lelieveld / MSC)
- 08 school pelagische vis (bron: MSC)
- 11 mosselbank op het Wad (bron: Hidde van Kersen) en foto scholekster (bron: Shutterstock)
- 12 garnalenvissers met windmolens (bron: iStock)
- 14 vissers aan het werk (bron: © Goffe Struiksma / MSC)
- 17 kokkelvisser op het Wad (bron: © Rienk Nadema / MSC)
- 21 mosselvisser in Zeeland (bron: Anne Floor van Dalssen)

Januari 2021

Uitgave en copyright:
Marine Stewardship Council (MSC),
Leeghwaterplein 45, 2521 DB Den Haag
+31 70 360 5979, www.msc.org/nl/